

## Advent

Laag aan de hemel staat in de winter de middagzon en schijnt bij helder weer tot diep in onze huizen. Iedere zonnestraal kunnen we ervaren als een hemels geschenk dat licht en warmte brengt. En wat doen we dan, als op zo'n dag de zon aan de heldere hemel staat? We verheugen ons, worden blij en schuiven de gordijnen zoveel mogelijk open.

Dat licht komt het diepst ons huis in als de zon haar laagste punt heeft bereikt. Dit moment valt ongeveer samen met Kerst. De zon blijft dan enkele dagen op hetzelfde punt tot ze weer langzaam gaat stijgen.

Maar ook al blijft de hemel gedurende de voorafgaande Adventsweken wellicht bedekt en breekt de zon nauwelijks door, die Adventstijd is de voorbode van nog een ander Licht, een Licht dat in ons mensen wil komen. Het lijkt zo vanzelfsprekend en dat is het ook, maar ook hier hebben we vaak voor onszelf gordijnen weg te schuiven.

Het zijn de gordijnen die we zelf hebben gecreëerd en opgehangen door voorstellingen en angsten. Ze kunnen zelfs zo zwaar worden dat ze nauwelijks weg te schuiven zijn als we ons laten meedrijven op de grillige stroom van de dagelijkse actualiteit.

Ieder gevoel van onmacht draagt bij aan het dikker worden van dit gordijn. En hoe dikker het gordijn wordt hoe moeilijker het licht zijn weg naar binnen vindt.

Hebben we daar iets tegenin te brengen?

Jazeker: door niet al in de toekomst maar in het moment zelf te zijn, door overgave aan wat dat moment werkelijk van ons vraagt, en de bereidheid dat ook te dóen, zonder jezelf te verliezen, zonder angst, met een helder en wakker bewustzijn.

Zo stonden de herders in de donkere winternacht in het open veld toen ze de engelboodschap ontvingen. Ook zij waren bevreesd voor wat ze zagen en hoorden, maar de engel zei tegen hen: 'Vrees niet. Want ik verkondig jullie de grote vreugde die bestemd is voor alle mensen: heden is voor jullie een redder op aarde geboren: Christus de Heer.'

We helpen de wereld, elkaar en onszelf niet door ons uit angst of onmacht van de actualiteit af te keren en de gordijnen te sluiten.

We helpen de wereld, elkaar en onszelf juist door ons innerlijk met het licht te verbinden en van daaruit dat te doen wat de wereld van ons vraagt: gordijnen te openen, zodat 'het Licht', dat onszelf, onze dag, en heel de wereld wil verlichten, naar binnen kan komen!

Ardan Heerkens

## **MENSENWIJDINGSDIENST**

**Zondag 10.30 uur**

**Dinsdag 9.15 uur** Niet op 27 januari

**Donderdag 9.15 uur**

## **DIENSTEN IN DE KERSTTIJD**

|           |             |                                                                                                                                      |
|-----------|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Donderdag | 25 december | 00.00 u mensenwijdingsdienst<br>08.00 u mensenwijdingsdienst<br>10.00 u kerstdienst voor de kinderen<br>10.30 u mensenwijdingsdienst |
| Vrijdag   | 26 december | 10.00 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Zaterdag  | 27 december | 09.15 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Zondag    | 28 december | 10.30 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Maandag   | 29 december | 09.15 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Dinsdag   | 30 december | 09.15 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Woensdag  | 31 december | 09.15 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Donderdag | 1 januari   | 10.00 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Vrijdag   | 2 januari   | 09.15 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Zaterdag  | 3 januari   | 09.15 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Zondag    | 4 januari   | 10.30 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Maandag   | 5 januari   | 09.15 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |
| Dinsdag   | 6 januari   | 10.00 u mensenwijdingsdienst                                                                                                         |

## **HET EVANGELIE IN DE DIENST**

### **Advent**

|        |             |                 |
|--------|-------------|-----------------|
| Zondag | 30 november | Lukas 21, 25-36 |
| Zondag | 7 december  | Lukas 21, 25-36 |
| Zondag | 14 december | Lukas 1, 26-38  |
| Zondag | 21 december | Lukas 1, 39-56  |

## **Kersttijd**

|                         |             |                    |                                       |
|-------------------------|-------------|--------------------|---------------------------------------|
| 1 <sup>e</sup> Kerstdag | 25 december | <b>Middernacht</b> | Mattheüs 1, 18-25                     |
|                         |             | <b>Dageraad</b>    | Lukas 2, 1-20                         |
|                         |             | <b>Dag</b>         | Johannes 21, 15-25                    |
| Vrijdag                 | 26 december |                    | Lukas 2, 1-20                         |
| Zaterdag                | 27 december |                    | Lukas 2, 1-20                         |
| Zondag                  | 28 december |                    | 1 <sup>e</sup> Brief van Joh. 4, 7-16 |
| Maandag                 | 29 december |                    | 1 <sup>e</sup> Brief van Joh. 4, 7-16 |
| Dinsdag                 | 30 december |                    | 1 <sup>e</sup> Brief van Joh. 4, 7-16 |
| Woensdag                | 31 december |                    | 1 <sup>e</sup> Brief van Joh. 4, 7-16 |
| Donderdag               | 1 januari   |                    | Johannes 1, 1-14                      |
| Vrijdag                 | 2 januari   |                    | Johannes 1, 1-14                      |
| Zaterdag                | 3 januari   |                    | Johannes 1, 1-14                      |
| Zondag                  | 4 januari   |                    | 1 <sup>e</sup> Brief van Joh. 1, 1-7  |
| Maandag                 | 5 januari   |                    | 1 <sup>e</sup> Brief van Joh. 1, 1-7  |

## **Epifanie**

|         |            |                  |
|---------|------------|------------------|
| Dinsdag | 6 januari  | Mattheüs 2, 1-12 |
| Zondag  | 11 januari | Mattheüs 2, 1-12 |
| Zondag  | 18 januari | Lukas 2, 41-52   |
| Zondag  | 25 januari | Johannes 2, 1-11 |

## **ZONDAGSDIENST VOOR DE KINDEREN**

**Zondag 7 en 21 december en 11 en 25 januari om 10.00 uur**  
**Donderdag 25 december Kerstdienst voor de kinderen om 10.00 uur**

### **Zondagsdienst met verhaal vooraf**

Voorafgaand aan de zondagsdienst is er een verhaal voor de kinderen dat is afgestemd op het evangelie van die week. Het verhaal vormt de brug tussen buiten- en binnenwereld, tussen het alledaagse en die wereld die in de dienst wordt aangesproken.

Iedereen is welkom!

Wenselijk is het om iets voor 9.30 uur aanwezig te zijn voor het verhaal, zodat we op tijd met het verhaal kunnen beginnen en we niet onderbroken worden door schuivende stoelen.

Als het niet lukt op tijd bij het verhaal te zijn kun je altijd na het verhaal, zo rond 9.50 uur gewoon aanschuiven.

De zondagsdienst is voor kinderen vanaf klas 1 of groep 3.

Wil je met je kind(eren) deelnemen aan de zondagsdienst, neem dan contact op met Ardan Heerkens voor een korte kennismaking door middel van een verhaal en een rondleiding door de kerk.

### **Opgelet!**

Op eerste Kerstdag, 25 december, komen we om 9.30 samen in de tuinzaal om met elkaar liederen rond de kerstboom te zingen. Om 10.00 uur is Kerstdienst voor de kinderen.

### **Kerstdienst voor de kinderen**

Deze heeft een andere vorm dan de zondagsdienst gedurende het jaar. De kinderen worden wel op dezelfde manier naar binnen gelaten maar hoeven in de dienst niets te zeggen. Ze mogen net als de herders op het open veld de blijde boodschap in hun hart opnemen. Wat er klinkt is onder meer het Kerstevangelie zoals Lukas dat vertelt, maar dan in andere bewoordingen.

### **Driekoningen**

Op zondag 4 januari is er geen zondagsdienst voor de kinderen. Wel is er het gezongen Driekoningenzangspel om 12.15 uur waar kinderen, ouders en grootouders van harte welkom zijn.

### **Jeugdwijding 2026**

In oktober zijn we begonnen met de voorbereiding op de jeugdwijding die zondag 12 april zal plaatsvinden. Data: 7 december, 18 januari, 1 maart telkens van 15.00 tot 19.00 uur, weekend 13-15 maart.

Meer informatie vind je in de folder over de jeugdwijding bij het prikbord.

## HET EVANGELIE IN DE KINDERDIENST

### **Adventtijd**

Zondag 7 december                      Lukas 1, 26-38

Zondag 21 december                    Lukas 1, 39-45

### **Kersttijd**

Donderdag 25 december               Kerstevangelie

### **Epifanie**

Zondag 11 januari                      Mattheüs 2, 1-12

Zondag 25 januari                      Johannes 2, 1-11

## LIEDEREN TIJDENS DE DIENST

### MENSENWIJDINGSDIENST

#### **Adventtijd**

Uit God zijn wij geboren

O Heer, Gij die werkt

#### **Kersttijd**

Heilig, heilig, heilig

Wij, die zijn geboren uit Uw woord

#### **Epifanie**

Laat Uw aangezicht over ons lichten

Te midden van ons zijt Gij, onze Heer

### KINDERDIENST

Er komt een schip geladen

Nu zijt wellescome

Hoe helder straalt de

morgenster

# Daar komt een schip geladen

vrij naar Joh. Tauler  
Keulen 1608 (vert. B.J. Aris)

$\text{♩} = \text{♩}$

Daar komt een schip ge - la - den tot aan het hoog-ste boord, draagt  
Hoe't schip het wa - ter klief - de! Het bergt een kost-b're last; het  
Het an - ker valt ter re - de, nu is het schip aan land. Het  
Te Beth - le - hem ge - bo - ren als kind - je in een stal, geeft

6

Gods Zoon vol ge - na - de, des Va - ders eeu - wig woord.  
zeil dat is de lief - de, de Heil' - ge Geest de mast.  
woord is vlees ge - wor - den, Gods Zoon reikt ons de hand.  
zich voor ons ver - lo - ren de Hei - land van't heel - al.

# Nu zijt welkome

Oud-Nederlands  
(voor-reformatorisch)

Nu zijt wel - le - ko - me, Je - su, lie - ve Heer, Gij komt van al - zo  
Her - ders op den vel - de hoor - den een nieuw lied, dat Je - zus was ge -  
8 Hei - li - ge drie ko - nin - gen, uit zo ver - ren land, zij zoch - ten on - ze

ho - ge van al - zo veer! Nu zijt wel - le - ko - me van de  
bo - ren zij wis - ten't niet! "Gaat aan ge - ne stra - ten en gij  
11 He - re met of - fe - rand. Z'of - fer - den oot - moe - dig - lijk myrrh',

ho - ge he - mel neer. Hier al in dit aard - rijk zijt  
zult Hem vin - den klaar. Bethl' - hem is de ste - de, daar  
15 wie - rook en - de goud. 'tE - re van dat kin - de, dat

Gij ge - zien nooit meer. Ky - rie e - leis.  
is't ge - schied voor - waar".  
al - le ding be - houdt.

derde couplet: Driekoningentijd

## Hoe helder staat de morgenster

naar een oud lied, B. Baan  
I. Deij

6 Hoe hel - der staat de mor - gen - ster en schijnt op aar - de van zo ver, de  
10 nacht gaat van ons wij - ken. De schep - ping is op - nieuw ont - waakt om't  
14 licht dat al - les hel - der maakt met vreug - de te ont - van - gen.  
18 Al het le - ven in de diep - ten en de hoog - ten zingt Gods  
e - re. Want het licht zal we - der - ke - ren.

10

## MEDEDELINGEN VAN HET CONVENT

### Afwezigheid geestelijken

Loes van den Heuvel is afwezig van 19 t/m 25 januari.

De geestelijken zijn afwezig van 26 t/m 28 januari i.v.m. de synode. In dringende gevallen zijn ze te bereiken per mobiele telefoon.

### Sacramenten en gemeenteboek

(...)

### Altaarschildering

Zondag 30 november, 1ste Advent, wordt voorafgaand aan de dienst de altaarschildering gewijd, samen met de zeven kandelaars.

## **GESPREKSGROEPEN**

### **Johannesevangelie**

In de gespreksgroep op donderdagochtend na de Mensenwijdingsdienst bespreken we het Johannesevangelie.

Data: 4 en 18 december, 15 en 29 januari

Tijd: 10.30-11.45 uur

### **‘Hoe ben je hier gekomen?’**

Een gespreksgroep waar telkens één iemand vertelt hoe hij/zij bij de Christengemeenschap is gekomen.

Data: 22 januari, 5 maart

Tijd: 10.30-11.45 uur

### **In Hengelo: Lukasevangelie**

Gewerkt wordt aan het evangelie volgens Lukas.

Data: 4 december en 15 januari

Tijd: 20.00-21.30 uur

## **BIJEENKOMSTEN**

### **Toespraken na de dienst**

Tot aan de zomer van 2026 gaat de toespraak over de perikoop: het evangeliegedeelte, dat die week in de dienst gelezen wordt. De toespraken zullen meestal plaatsvinden op de 3e zondag van de maand.

Data: 21 december en 18 januari

## **AANKONDIGINGEN**

### **Apocalypse**

Wat vorig jaar een experiment was willen we nog een keer herhalen:

**Op donderdag 27 november** zal Ton Besterveld de volledige

Apocalypse van Johannes lezen, afgewisseld met geïmproviseerde muziek door Christine Maris, Tony Kiesouw en Michel Lauer.

Het geheel duurt ca. 1 u 45.

**Aanvangstijd 19.00 uur**

## **Adventstuin**

**Zondag 30 november om 15.30 uur**

In de tijd van het jaar waar we toeleven naar Kerst is er ieder jaar aan het begin van de Adventstijd voor de jongere kinderen de Adventstuin. De kinderen lopen met de engel mee en steken een kaarsje aan; de tuin wordt steeds lichter. Er is muziek, er wordt een verhaal verteld en we zingen samen adventsliederen. Het is bedoeld voor kinderen vanaf 4 jaar. Na afloop krijgt ieder kind een appel uit de tuin mee naar huis. Vrijwillige bijdragen wenselijk, richtbedrag € 5,-

## **Leven en werk van Hannah Arendt**

**Dinsdag 2 december om 20.00 uur**

Craig Wiggins, geestelijke in de gemeente Het Gooi, zal vertellen over het opmerkelijke leven en werk van de Duits-Amerikaanse joodse filosoof Hannah Arendt (1906-1975). De biografie van Hannah Arendt draagt in zich vele aanwijzingen voor de grote gebeurtenissen van de twintigste eeuw. In haar denken en schrijven probeert zij vat te krijgen vooral op het onbevattelijke wat er zich voltrok. Een avond met Hannah Arendt ter gelegenheid van haar vijftigste sterfdag op 4 december 2025. Een vrijwillige bijdrage is welkom.

## **Het leven van Rudolf Steiner**

Dit jaar is het 100 jaar geleden dat Rudolf Steiner is gestorven. Door hem is niet alleen De Christengemeenschap, maar zijn alle werkgebieden van de Antroposofie ontstaan en wij kunnen hem daarvoor niet genoeg dankbaar zijn. Omdat hij alle antroposofie heeft doorleefd voordat hij erover ging spreken, is het verhaal van zijn leven tegelijk het verhaal van het ontstaan van de antroposofie, niet alleen praktisch maar ook inhoudelijk. In december wil ik op de

**donderdagavonden 4, 11 en 18 december om 20.00 uur** proberen over zijn leven te vertellen, en daarmee ook het fundament van de Antroposofie verduidelijken.

*Ton Besterveld*

### **Het Droomlied van Olav Åsteson**

Op **zaterdag 3 januari om 16.00 uur** zullen Lyanne Korf en Mariken Tuin het Droomlied van Olav Åsteson ten gehore brengen.

In het Droomlied wordt verteld wat Olaf Åsteson beleefde tijdens zijn lange slaap van dertien nachten tussen Kerstnacht en Driekoningen. Olaf steekt de Gjallarbrug over en gaat door het rijk der duisternis waarna hij uiteindelijk Michaël en Christus kan aanschouwen. Een inwijdingsweg waar wij graag iets van hopen te beleven in deze dertien-heilige-nachtentijd.

We willen het Droomlied graag gezamenlijk laten klinken, onder begeleiding van viola da gamba en piano. Toegang: vrije gift

## **VAN HET BESTUUR**

### **Landelijke Raad**

Als secretaris neem ik deel aan het plaatselijk bestuur. Dit bestuur is gekozen door de gemeenteleden. Van iedere gemeente komt één vertegenwoordiger naar de landelijke raad. Sinds kort ben ik dit nu namens Zutphen. Die raad bepaalt het beleid over alle zaken die gemeente-overstijgend zijn. Deze raad kiest dan weer het landelijk bestuur. Dit dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor alle wereldse zaken waar het kerkgenootschap mee te maken krijgt. Daarnaast is er nog de Synode, waar de priesters in vertegenwoordigd zijn, waar door hen ingebrachte interne zaken besproken worden.

Ik vind het belangrijk dat we onze stem kunnen laten horen in de Landelijke Raad en om te vernemen wat er bij andere gemeenten leeft. In de laatste vergadering ging het bijvoorbeeld over de vraag hoe we

moeten omgaan met de vergrijzing, hoe we meer mensen kunnen betrekken en hoe we de financiële positie kunnen verbeteren.

*Kees Spruijt*  
*Secretaris Christengemeenschap Zutphen*

### **Van de penningmeester**

In het najaar wordt de begroting voor 2026 aan de hand van de bijdragen en de te verwachten kosten opgesteld en aan de leden ter goedkeuring in de najaarsvergadering voorgelegd.

Een belangrijk onderdeel van onze gemeentehuishouding is de bijdrage aan het Toelagenfonds om de gemeentegestellijken van een goed inkomen te voorzien. Het aantal gestellijken in het bewindsgebied Nederland-België neemt toe doordat enkelen van hen op de leeftijd zijn om opgevolgd worden. Onlangs is ook het convent van onze gemeente uitgebreid. Het Toelagenfonds rekent op een bijdrage van 50% van de inkomsten van alle gemeenten en een additionele 15% bijdrage voor de grotere gemeenten (inkomsten boven de EUR 100.000 per jaar). Onze gemeente bereikt deze grens en daarom zal het streven zijn om onze bijdrage in de toekomst daarop aan te passen. Beroepskosten, vakantie bijdrage en de bijdragen aan het Toelagenfonds en de gezamenlijke kas zijn dit jaar ruim de helft van onze gemeente huishouding en derhalve wordt ook in onze begroting voor 2026 daar op gerekend.

Het overige deel van de gemeentehuishouding bestaat uit kosten gemaakt om de Erediensten mogelijk te maken, exploitatie, onderhoud en voor gemeenteactiviteiten. Voor onderhoud en de aanschaf van een nieuwe altaarschildering werden dit jaar grote uitgaven gedaan zodat onze reserves afnemen. Het streven is een sluitende begroting, rekening houdend met incidenteel grote uitgaven voor noodzakelijk onderhoud.

Hieronder ziet U een overzicht wat er is bijgedragen en wat nog te realiseren is in het laatste deel van het 2025. Daaruit is te zien dat dankzij extra schenkingen we een eind op weg zijn. Met dit gegeven is een begroting voor het nieuwe jaar gemaakt in de verwachting dat U

dit met een structurele bijdrage bij voorkeur maandelijks mogelijk maakt.

|                                  | leden                   | Belangst               | Overige                | Totaal                  |
|----------------------------------|-------------------------|------------------------|------------------------|-------------------------|
| <b>Vraag 2025</b>                | <b>56.000,00</b>        | <b>11.240,00</b>       | <b>15.950,00</b>       | <b>83.190,00</b>        |
| <b>1e kwartaal</b>               | 15.476,00               | 2.810,00               | 5.602,00               | 23.888,00               |
| <b>2 e kwartaal</b>              | 15.585,00               | 2.466,00               | 12.631,00              | 30.682,00               |
| <b>3e kwartaal</b>               | 11.785,00               | 2.018,00               | 4.622,00               | 18.425,00               |
| <b><u>nog te realiseren*</u></b> | <b><u>13.154,00</u></b> | <b><u>3.946,00</u></b> | <b><u>5.000,00</u></b> | <b><u>22.100,00</u></b> |
| <b>Totaal *</b>                  | 56.000,00               | 11.240,00              | 27.855,00              | 95.095,00               |
| <b>Begroot 2026</b>              | <b>62.400,00</b>        | <b>11.840,00</b>       | <b>19.150,00</b>       | <b>93.390,00</b>        |

**\*) schatting**

In de afgelopen jaren zijn lonen en uitkeringen gestegen en passen wij richtlijnen voor Uw bijdrage daarop aan. Deze richtlijnen kunt U vinden in de handreiking op de tafel in hal bij de ingang. Ik meen met dit bericht U te informeren om met Uw bijdrage het werk van de Christengemeenschap komende jaren mogelijk te maken.

*Jan Arnout Renken.*

## **Viering in Zutphen van 100 jaar Christengemeenschap in Nederland en Vlaanderen**

In november 2026 is het 100 jaar geleden dat de Christengemeenschap in ons taalgebied is begonnen, en wel in Den Haag. Daar zal een landelijke viering gehouden worden.

Verder worden er in diverse gemeentes plannen gesmeed vanuit de oproep om dit jubileum zelf vorm te geven in of vanuit de eigen gemeente: juist vanuit de grote diversiteit, die we in de afgelopen eeuw geworden zijn.

Bij deze de oproep aan diegenen onder jullie, die zich concreet willen inzetten voor hoe wij dit 100 jarig bestaan in Zutphen in het licht willen zetten, om zich hiervoor bij mij aan te melden.

Kees Spruijt en ik zullen samen met jullie hiervoor aan de slag gaan.

*Loes van den Heuvel*

## BERICHTEN UIT DE GEMEENTE

### **Een schriftelijke weergave van de opmaat die Maria van de Jaarfeestengroep hield ter voorbereiding van de Adventstuin:**

Advent komt van het Latijnse woord Adventus, dat betekent Komst. Advent begint dit jaar op 30 november 2025. Het zijn de weken rond de 4 zondagen voor Kerst.

Advent vieren we in het late najaar. Buiten worden de dagen korter. 's Ochtends is het later licht en 's avonds is het vroeger donker. We keren naar binnen; we steken kaarsen aan en ook de schemerlamp gaat aan.

- In de natuur zien we dat het blad valt, planten verwelken en worden tot humus, de bomen worden kaal. Het takkenstelsel van de boom wordt daarmee zichtbaar, en ook de vorm waarin ze gegroeid is. Ergens kun je beleven dat het wezenlijke zichtbaar wordt. Bij fruitbomen is dit de tijd waarop je gaat snoeien; de belangrijke, straks bloeiende en vruchtdragende takken blijven staan, de takken die geen vruchten dragen, maar wel energie en sappen vragen, het Waterlot, worden weggesnoeid.

- Als je bezoek krijgt van iemand die je al een tijd niet gezien en gesproken hebt, dan verheug je je op zo'n bezoek. Diegene is dan wat vaker in je gedachten. Je bereidt je voor op zijn bezoek; je ruimt de woonkamer op, maakt een plaatsje vrij aan de kapstok, zorgt dat diegene bij binnenkomst niet struikelt over alle schoenen...

- Ook bij een zwangerschap waarbij ouders een kind verwachten wordt er ruimte gemaakt; eerst in het hart, later in het huis en ook fysiek in het lichaam van de moeder wordt ruimte gemaakt voor het kindje dat komt; organen worden opzij gedrukt zodat het kind de ruimte krijgt om te groeien.

- Advent is de tijd van Verwachting, de tijd dat we naar binnen keren en wellicht ook de tijd waarin in onszelf zichtbaar wordt waar gesnoeid moet worden of welke takken juist ruimte moeten krijgen.

- Sommige mensen beoefenen in deze 4 weken de 4 Platonische Deugden; 1. Rechtvaardigheid, 2. Gematigdheid (Bedachtzaamheid), 3. Moed (Tegenwoordigheid van geest), 4. Wijsheid.

- Op het Zonnehuis in Zeist, een antroposofisch instituut voor kinderen met een verstandelijke beperking, werd begin jaren 80 ook advent gevierd. Op adventszondag, aan het begin van de avond, zaten de kinderen in de huiskamer van hun groep in een kringetje. Op een kleine tafel in het midden stond een transparant met een brandend kaarsje daarachter. De deur naar de gang stond op een kier. Heel in de verte klonk liermuziek, die naderbij kwam. Daarna kwamen er hoge stemmen bij die de melodie mee neurieden en dan, als ze vlakbij waren, klonk samen met de lier het lied:

*‘Over sterren, over zonne, zachtjes gaat Maria’s voet. Louter goud en lichte vreugde brengt zij aan haar kindje zoet. Als Maria blijde wandelt, hoog door ’t Goddelijk licht omstraald, weeft zij ’t kleed uit sterrenzegen, waar Gods Kind in nederdaalt.’*

Daarna werd de melodie geneuried, werd het enkel lierspel en tenslotte stierf de muziek weg...

In dit eenvoudige ritueel is veel van wat bij advent hoort te vinden; de naar binnen gekeerde kring rond de brandende kaars, de stille verwachting, het tere spel van de lier en het “engelengezang”...

-In de Christengemeenschap wordt advent ingeluid met het Adventstuintje waarbij ieder kind samen met de engel een weg gaat in een spiraalvorm, die van buiten naar binnen gaat. Daar ontsteekt het zijn Lichtje aan het grote Licht en zet het bij terugkeer neer op het pad om zodoende het pad te verlichten voor alle anderen.

## **Gezamenlijke maaltijd**

Op 4 december en 15 januari telkens om 12:00 uur is er een gezamenlijke lunch georganiseerd door de contactgroep. U neemt zelf uw brood mee en wij zorgen voor soep, koffie en thee. Iedereen is welkom!

## **Terugblikken**

### **- Michael viering**

Op Zondag 5 oktober iets voor 12 uur begon Ardan zijn Michaelvoordracht met een terugblik op hoe vroeger Michael werd gevierd.

We bekeken een afbeelding van Michael met de weegschaal:

Ahriman probeert onze ziel naar beneden te trekken terwijl Lucifer deze omhoog probeert te trekken.

Ardan nam ons mee door de Michaelvoordrachten van Rudolf Steiner en tezamen met de zelfgebouwde balans kregen wij het verband te zien tussen Michael en het in evenwicht houden van onze ziel tussen Ahriman en Lucifer.

De bijeenkomst werd afgesloten met het euritmisch zichtbaar maken van M I C H A E L, o.l.v. Wieger Veerman, die dat gedurende de voordracht al met ons had voorbereid.

*Frans Bouts*

### **Het midden - het Michaëlsfeest voor de kinderen**

Op het grasveld onder de mooie lindeboom was een doolhof van stro gemaakt met in het midden een weegschaal.

Er werd aan het begin een verhaal verteld dat ging over een koning die meende, omdat hij zo rijk en groot was, dat hij ook recht had op het naburige land van de kleine koning. De rijke koning liet een weegschaal zetten op het marktplein van de kleine koning die zou moeten aantonen wie de werkelijke koning van dat kleine landje zou moeten zijn. Natuurlijk gaven de aardse wetten hem meer gewicht, zijn kroon woog zwaarder, evenals zijn scepter en koningszwaard, maar kinderen zagen meer: ook de niet fysiek meetbare waardes, - of hemelse waardes, zoals rechtvaardigheid, liefde en nederigheid. Zij roepen dat deze dingen ook gewogen moeten worden en de hemel helpt hen hierbij. Met deze deugden in de weegschaal blijft de weegschaal in evenwicht en de rijke koning verlaat vol schaamte het land van de kleine koning.

Wij met velen zittend om het doolhof van stro nog met de woorden naklinkend in ons, mochten proberen met zijn allen een evenwicht te creëren met edelstenen die je mocht kiezen bij het betreden van de weg naar het midden. Zou het lukken?

Volwassenen en kinderen, ieder voor zichzelf liep naar het midden om in de weegschaal zijn gekozen steen neer te leggen. De weegschaal was aan het begin vaak heel eenduidig naar een kant geneigd, maar naarmate er meer mensen hun steen hadden neergelegd schommelde

het steeds meer naar het midden toe. Eigenlijk een verbazingwekkend fenomeen, je zou het haast andersom verwachten.

Het was mooi de weg in stilte te mogen doen, dat het hele proces zich eigenlijk in stilte voltrok terwijl we met zo velen waren, het was alsof wij pas gemeenschappelijk aan iets werkend allen met elkaar in gesprek konden zijn, een gesprek om waarheid, op weg naar het vinden van het midden in ons. Dank voor de mooie ervaring!

*Angélique Heerkens*

## LANDELIJK

### **Staflid worden in een van de kampen?**

Ben je 18 jaar of ouder en heb je zin om als staflid mee te gaan met een van de zomerkampen in binnen- of buitenland, geef je dan snel op via <https://www.helioskampen.nl/organisatie/stafliden/>. De stafvormingsdag, waarop alle staven worden samengesteld, wordt later nog bekend gemaakt, samen met de locatie.

Het nieuwe programma van de winter- en zomerkampen voor kinderen, jongeren en gezinnen vind je op [www.helioskampen.nl](http://www.helioskampen.nl).